

1. La princesa de Xaxars

Temps era temps, un noble cavaller va arribar a la vila de Castellflorit de Xaxars. Damunt del seu cavall, en Jofre de Trencafort, va fer entrada per la porta oest de la muralla i va anar de dret al castell, on la reina i el rei l'esperaven impacients.

—T'hem fet cridar perquè la nostra filla, la princesa Margalida, es troba en perill —li explicà, preocupat, sa majestat el rei—. Ahir, de matinada, es va escapar per la porta est de la ciutat i encara no ha tornat!

—Aquesta porta sempre ha estat tancada i barrada, ningú sap què hi ha al seu darrera! —exclamà la reina Elisenda—. La nostra filla en va trobar la clau i, tot i saber que estava prohibit, la va obrir i se'n va anar. Estem desesperats, l'has de salvar!

Armant-se de valor i procurant dissimular la seva por, el jove de Trencafort va sospirar i es va resignar a la seva sort. Ja se sap, això és el què li toca fer a un cavaller.

—Mostreu-me el camí i aniré a cercar la vostra filla, tot seguit! —els va dir.

La comitiva reial el va acompanyar fins a tocar de la muralla, li va donar un sarró amb menjar per a un parell de dies i es va acomiadar d'ell. Darrere la porta, l'esperava un bosc frondós que, a primera vista, semblava molt normal.

—Coi de princesa! —va remugar quan no el sentia ningú—. Ja em diràs què hi fa en un bosc com aquest, la molt bleada... Deu estar morta de por, esperant que algú la rescati!

El sol començava a pondre's i no podia tornar amb les mans buides, hauria de fer-hi nit i no sabia pas on acampar. N'estava tip de ser, sempre, el valent dels contes. No li agradava gens lluitar, ni matar dracs, pobres bestioles. No suportava haver de salvar princeses finolis i enamoradisses... A més, li feia por la foscor, i no era gens forçut!

En un tres i no res, es va fer de nit. Enmig de la foscor, es va aturar i va encendre foc amb quatre branquillons que va trobar. Aquella nit va dormir ben poc. El van despertar tots els sorolls del món: el cant d'un grill, els crits d'una òliba, les corredisses d'algun ratolí de bosc entre la fullaraca seca...

—Bon dia! —el va sorprendre, de sobte, una veu de dona.

Mig endormiscat, es va asseure de cop. La llum del dia li feia mal als ulls i se'ls va fregar amb força tot fent un badall. Atabalat per l'inesperada visita, es va pentinar els cabells amb els dits i es va arreglar les vestidures.

—Bon dia! —va tornar a dir la noia, mig enriolada—. Qui ets tu i què hi fas aquí?

—Bon dia tingui, senyora! —va respondre ell, amb els ulls a mig obrir—. Sóc Jofre de Trencafort, per servir-la.

—Ui! —va dir ella, fent una còmica reverència—. Si hi tenim tot un cavaller, aquí! —i va esclatar a riure.

Quan va poder obrir els ulls del tot, se la va mirar de fit a fit. Per la roba que vestia, devia ser filla d'algun mas dels voltants, una mica ximpleta i mal educada, i reia com si li faltés un bull. Molest per la seva presència, li va dedicar una ganyota de menyspreu mentre buscava alguna cosa per esmorzar al seu sarró.

—Tinc feina, senyoreta! —li va deixar anar—. Que he vingut a salvar una princesa, jo!

—Doncs ja te'n pots tornar, que em sé cuidar tota sola! —va saltar, ella—. «He vingut a salvar una princesa, he vingut a salvar una princesa...» —va remugar entre dents—. Però què s'ha cregut aquest!

En Jofre de Trencafort no es creia el que estava veient. Contrariat, es va aixecar per contestar-li des de la mateixa alçada.

—Una princesa, tu? —va dir en to burleta—. Au va! Les princeses són fines i educades, porten uns vestits preciosos i sempre van netes i ben pentinades. Més aviat sembles un mosso de granja! Amb aquests pantalons mig estripats i els cabells curts i escabellats!

Margalida, va aixecar el cap i va exclamar mirant enlaire:

—I tu, què! Creus que m'havies d'enviar un cavaller, ara? No has entès res!

—I què volies? —li va respondre, de sobte, una veu misteriosa que venia d'enlloc i de tot arreu—. És la primera vegada que algú s'escapa d'un dels meus contes, bé hi havia de fer alguna cosa!

—Amb qui parles? —va xisclar en Jofre de Trencafort, brandant l'espasa al buit—. Amb un fantasma?

—Un fantasma, diu! —va fer la noia, posant-se les mans a la cintura—. Parlo amb qui t'ha fet venir, amb «la mà que tot ho escriu». Jo soc Margalida de Xaxars, la princesa que has vingut a buscar. M'he escapat del conte perquè ja n'estava farta!

—Del conte, dius? —va preguntar en Jofre.

—Sí, aquesta senyoreta desvergonyida s'ha escapat d'un dels meus contes! —es va queixar «la mà que tot ho escriu» des del més enllà—. Primer, la noia volia els cabells curts, i els hi vaig tallar. Després, es veu que els vestits no li agradaven, que volia dur uns pantalons com els del seu pare... i, finalment, la gota que va fer vessar el got, la senyoreta volia una espasa! On vas a parar, si no en porten d'espasa, les princeses, ni tampoc pantalons! Ja n'hi ha prou, que els contes els escric jo i no ella!

De sobte, el jove de Trencafort ho va entendre tot.

—Així, ets tu qui em fa sortir a lluitar cada dos per tres? —va preguntar—. Ja està bé, eh? Però que no ho veus que no m'agrada, i que a mi, els dracs i els monstres em fan por? Jo preferiria ser músic o pastor, segur que seria molt més feliç...

—Tu també? —es va queixar «la mà que tot ho escriu»—. Sabeu què us dic? Que millor que l'acabeu vosaltres mateixos aquest conte! Així no es pot treballar!

I és el que van fer. A partir d'aquell dia, l'escriurien ells mateixos, la seva història, i serien lliures de ser, de vestir i de viure com els plagués. Ningú els podria obligar a enamorar-se ni a casar-se, com passa amb molts cavallers i princeses, al final dels contes. La Margalida de Xaxars i en Jofre de Trencafort serien grans amics, per sempre més.

Van decidir tornar cap a casa i explicar-ho a tothom!

—Té, si la vols, aquí tens la meva espasa —li va oferir en Jofre, quan entraven de nou, per la porta est de la muralla—. De veritat que no t'agraden els vestits? Tan bonics que els trobo, jo!

—Si els vols te'ls regalo tots, a l'armari n'hi tinc una pila! —va bromejar la Margalida.

—Els nois no en porten, de vestits! —va replicar ell.

—A no? I qui ho diu això?

2. L'antena del Miquel

Com cada matí, va sonar el despertador i el Miquel va saltar del llit. Sempre es llevava de bon humor, es vestia en un tres i no res i corria escales avall per entrar a la cuina somrient, amb una gana de llop. Aquell dia, mentre escollia la roba que es posaria, va sentir una picor molt forta a la closca, li havia sortit un granet al mig del cap.

—Maleïts mosquits! —es va queixar—. Ja m'han picat!

Un cop vestit, pentinat i amb la cara ben neta, va baixar, content, a esmorzar. El pare l'esperava amb l'entrepà a punt i un bon got de llet a la taula. Quan va veure que es rascava, s'hi va acostar per mirar-li el cap.

—A veure, Miquel —va dir, separant-li els cabells amb els dits—, espero que no tinguis polls altra vegada!

—El Miquel té polls, el Miquel té polls... —va fer la seva germana, per fer-lo enfadar.

—Que no en tinc, de polls, només m'ha picat un mosquit! —va dir ell, empipat.

—Ui, sí que hi tens una picada aquí! —va fer el pare, alleujat—. Ja n'hi ha prou, Martina, el teu germà no en té de polls! Au va, marxem que encara farem tard a l'escola!

A mig matí aquella picor va tornar de cop, el granet havia crescut i ja era de la mida d'una pilota de ping-pong, llavors, va sentir una pressió molt gran i aquella boleta va sortir disparada cap amunt fent un «flop» que es va sentir per tota la classe.

—Què ha estat això? —va preguntar la mestra, girant-se de cop, encuriosida.

En un tres i no res, tothom se'l mirava esparverat. A ell, i a l'antena que li acabava de créixer al bell mig del cap. Era una tija d'uns tres pams de llarg, gruixuda com un dit al principi, i més fina cap al final, amb una esfera de cristall a la punta, amb una boirina de coloraines al seu interior.

—Què passa? Per què em mireu així? —va preguntar el Miquel, una mica espantat.

—És que t'ha sortit una cosa rara al cap... —va assenyalar la Jasmine, apartant-se del seu costat.

—No t'ho toquis, Miquel! —el va alertar la Glòria, la seva mestra—. Vine amb mi, que avisarem els teus pares i que et portin al metge de seguida.

—Et fa mal? —li va preguntar el Pau.

—No, abans em picava una mica, però ara no noto res de res —va respondre el Miquel, mentre sortia de classe amb la Glòria.

De seguida va arribar la seva mare, que treballava prop de l'escola, i se'l va endur de pet a urgències. Allà els esperava el pare, ni l'una ni l'altre podien dissimular la seva preocupació i el Miquel, no entenia res de res, ell es trobava la mar de bé. De seguida els van fer passar i una doctora molt agradable, els va atendre. Se'l va mirar amb atenció i els va dir:

—Sembla que es tracta d'un nou cas d'*Empathia Auris*, només se'n coneixen dos casos més a tot el món!

—A sí? —va preguntar el pare, espantat—. I això és greu? Té cura?

—Poden estar tranquils que no es tracta d'una malaltia sinó tot el contrari —els va explicar—, és més aviat un do. A partir d'avui, Miquel, tindràs el superpoder de l'empatia.

—Un superpoder, ha dit? —va preguntar la mare—. I això com funciona?

La doctora els va explicar que l'antena del Miquel era capaç de captar les emocions que sentien les persones que es trobessin prop seu, i de connectar-hi al moment, només li caldria temps i una mica d'entrenament per saber-la fer anar.

Sense saber molt bé de què li serviria aquell superpoder, ni com ho havia de fer per posar-lo en marxa, el Miquel va tornar cap a casa amb els seus pares, que estaven tan desconcertats, com ell.

La primera vegada que l'antena es va activar va ser un dia que a la Martina, la seva germana, li van rrelliscar els plats de les mans mentre parava taula per sopar i se li van trencar. De sobte, l'antena del Miquel va vibrar ben fort i es va inclinar cap allà on era la seva germana. El cor li va fer un salt, igual que a la Martina, després de l'ensurt, també va sentir un nus a l'estómac i un neguit molt gran. El Miquel estava connectant amb l'angoixa de la seva germana.

—Quantes vegades t'hem dit que no portis tots els plats d'un cop, eh Martina? —va cridar la mare—. Mira quin desastre, noia!

Estava molt enfadada i l'antena del Miquel també ho va captar, així que llavors, va començar a sentir-se cada vegada més indignat. De seguida s'hi van sumar, també, la vergonya i la culpabilitat de la Martina, que es va posar a plorar d'impotència. En aquell batibull d'emocions, encara s'hi va afegir el penediment de la mare, a qui li va saber greu haver cridat tant, per quatre plats trencats...

El Miquel, desbordat per tantes emocions va sortir corrent i es va tancar a la seva habitació. El pare el va seguir i el va abraçar suaument, l'escalforeta del seu cos i la seva respiració relaxada, el van ajudar a asserenar-se.

—Em sembla que aquesta antena, més que un superpoder, és un superembolic! —es va exclamar.

—És veritat que a vegades les emocions dels altres ens atrapen tan fort que és com si fossin nostres! —va somriure el pare—. Ja veuràs com amb una mica d'entrenament, tot anirà millor. A mesura que vagis coneixent les teves, d'emocions, et serà més fàcil reconèixer les dels altres i els podràs ajudar millor.

—Sense l'antena, me n'hagués rigut molt de la Martina, però avui, que m'he sentit com ella, ni m'ha passat pel cap!

—Exacte! —va fer el pare—. L'empatia té aquestes coses, quan connectes amb les emocions dels altres et pots posar al seu lloc i això fa que actuïs amb respecte.

—Tant de bo tothom tingués una antena com la meva... —va sospirar el Miquel—. Ens entendríem molt millor!

—I tant, Miquel! —li va respondre el pare—. De fet, tothom en té, d'antenes com la teva, en diuen «neurones mirall», encara que són massa petites per veure-les a simple vista... potser per això, a vegades ens costa tant de fer-les funcionar!

—Però amb una mica d'entrenament tot és possible, oi, pare? —va preguntar el Miquel.

—És clar que sí, fill!

3. Vilanova de Pinyeta

Un bon dia, a la classe dels grans de l'escola de Vilanova de Pinyeta...

—Ferran, Ferran! —va cridar un grupet que tenia la taula plena de mapes—. Vine, corre, mira què hem trobat!

El seu mestre, davant de tanta excitació, s'hi va acostar de seguida.

—Hi ha un altre poble com el nostre! —va assenyalar l'Ahmed.

—Sí, mira! —va afegir l'Ainhara—. Vilanova de Pinyeta, aquí, tocant al mar!

—Per què no els escrivim un correu? —va proposar el Pere.

I així, és com va començar tot. L'endemà mateix van contactar amb els nens i les nenes de l'altra Vilanova de Pinyeta que, tot i ser un poble més gran, tenien una escola rural molt similar a la seva. Els mesos següents, petits, grans i mitjans van estar compartint informació dels dos pobles: el nombre d'habitants, la història i els costums, els personatges i les gestes més importants, les anècdotes del dia a dia... S'enviaven fotografies, vídeos, cançons... i van descobrir que, tot i anomenar-se igual, eren dos pobles ben diferents.

—I si organitzem una trobada, ara que s'acosten les vacances? —va suggerir, un dia, l'Aniol.

—Molt bona! —va respondre la Daniella, des de la càmera web—. Què us sembla si agermanem els dos pobles i ho celebrem amb una festa?

Ho van proposar als respectius ajuntaments i ho van trobar una idea brillant, així que tots dos pobles es van abocar de seguida en els preparatius. A Vilanova de Pinyeta, de mar, van engalanar tots els carrers i van reservar les habitacions de les fondes perquè els convidats s'hi trobessin a gust. Per celebrar l'agermanament, cuinarien una paella, la més gran que havien fet mai.

Mentrestant, a l'altra Vilanova de Pinyeta, la gent es preparava per al viatge. A les maletes, hi van posar les seves millors gales. Com que no volien presentar-se amb les mans buides i la seva especialitat eren els embotits, les carnisseries del poble van preparar quilos i quilos de secallona, pernil, botifarra d'ou... per compartir amb els amfitrions.

I finalment, va arribar el gran dia!

De Vilanova de Pinyeta, van sortir sis autocars plens a vessar, hi era gairebé tothom! La gent de l'altre poble els esperaven impacients, i així que els van veure entrar a la plaça Major, van començar a cridar i a saludar-los efusivament. Els van rebre amb els braços oberts, tan oberts, que només baixar dels autocars, els van omplir d'abraçades.

Els nouvinguts, que eren més aviat discrets, i de saludar amb una encaixada de mans i un parell de petons, es van atabalar amb tanta cridòria i tanta abraçada.

—Quina gent més baladrera, oi? —comentaven entre ells—. Heu sentit com criden?

—Sí, tu! Encara no ens coneixen i vinga a abraçar-nos, quin poc respecte!

Entre la gent de Vilanova de Pinyeta, de mar, també s'escoltaven comentaris:

—Però, heu vist que estirats que són, aquesta gent? —deia algú—. Nosaltres que els obrim el cor amb les nostres abraçades i ells, amb prou feines ens donen la mà i fan petons d'aquells per «quedar bé».

—Sembla que hi vinguin obligats, aquí! Quina colla de mal educats! —es queixaven.

Els nens i les nenes estaven tan entusiasmats amb la trobada, que ni se'n van adonar. D'una corredissa, van marxar cap a l'escola del poble a fer-hi les activitats que portaven dies planejant.

Abans de dinar, es va retrobar tothom, altra vegada, i l'alcalde i l'alcaldesa de les dues Vilanoves de Pinyeta van fer els seus parlaments. Després, es va servir l'enorme paella que feia estona que perfumava tots els racons del poble i que obria la gana a tothom.

—Que no teniu taules en aquest poble, que ens feu menjar a peu dret? —es va queixar la Rosa de Cal Forner.

L'alcaldesa, una mica molesta, li va respondre:

—De cadires, n'hi ha per als més grans i per a qui ho necessiti. Els altres mengem drets, que així és més fàcil relacionar-se amb tothom. Vaja, si és que en teniu ganes, és clar, perquè no ho sembla!

—I vosaltres què, eh? Que ens feu dormir en una fonda! —li va retreure en Jordi de Can Salada—. Nosaltres us hauríem acollit a casa nostra, quina poca hospitalitat!

—Au va! —va cridar la senyora Cinta, la peixatera—. Però si us heu portat el vostre menjar i tot! Que he vist com entraveu tot de caps d'embotit a Ca la Pepa, fa una estona.

—Què passa, que no us agrada la nostra paella? —va saltar un dels cuiners, empipat.

De cop i volta, tothom s'estava discutint i faltant al respecte. Si no fos perquè tenien gana i aquell arròs estava boníssim, s'haurien tirat els plats pel cap! La canalla i els seus mestres, que estaven asseguts en un costat de la plaça, no es podien creure tot el que estava passant.

—Ja n'hi ha prou! —van cridar alhora.

En un tres i no res, va callar tothom. Com a l'escola, els van fer seure en rotllana i, llavors, va començar una assemblea, que sempre van tan bé per resoldre els conflictes.

Mentre els uns i els altres, s'anaven explicant què havia passat i com s'havien sentit, la gent de totes dues Vilanoves de Pinyeta, es van adonar d'una cosa que els nens i les nenes sabien des de feia temps que cada poble tenia uns costums i una forma de fer diferents. I era precisament això el que els havia portat de malentès en malentès. I també van descobrir que, a part del nom del poble, tenien moltes coses en comú, com, per exemple, la passió per la música i les danses tradicionals. Cada poble tenia les seves. Per això, després de dinar es va organitzar una ballada popular de les que fan història, que es va allargar fins al capvespre. La gent va anar traient taules i cadires de les cases i, sense saber com, estaven sopant, plegats, a la fresca. Van sucuar pa amb tomàquet i es van cruspitar tots els embotits que els havien portat els convidats. Xerrant, cantant i ballant, la nit es va anar allargant i allargant fins que van veure sortir el sol!

Aquella trobada se'ls havia fet curta, així que van quedar que repetirien l'estiu següent, o fins i tot, abans. Aquells dos dies havien après una lliçó molt important, i és que no sempre són els grans qui ensenyen als petits, a vegades és al revés. Però això, els nens i les nenes de Vilanova de Pinyeta, ja ho sabien, perquè a la seva escola passava molt sovint.

4. Formigues

La tardor havia arribat al parc i els arbres lluien els colors propis de l'estació. Les fulles tot just començaven a caure, i el terra, n'era ple. Aquell matí, la Mia i els seus cosins havien sortit a passejar amb la seva àvia i remenaven entre la fullaraca buscant-ne de formes i colors diferents.

—He trobat una reina! —va cridar, emocionada, la iaia— Una reina de *Messor barbarus*!

—A veure, a veure? —van fer tots, corrent cap allà on era ella.

—Heu vist? Ja ha perdut les ales —els va explicar—, està preparada per fer el seu formiguer.

Els quatre néts es miraven, curiosos, aquella bestioleta. La seva àvia era una apassionada de les formigues, tant, que fins i tot, tenia un formiguer a casa.

—És com la teva reina? —va preguntar l'Oriol.

—No, la meua és de l'espècie *Camponotus micans*. Quan no es coneixen prou bé, tots les formigues s'assemblen, però n'hi ha que són molt diferents.

L'àvia va treure un d'aquells potets que sempre duia a la bossa i va ficar-hi la formiga.

—La deixaràs al teu formiguer? —va preguntar la Mia.

—No, que se la menjarien! —va respondre el Jan, que sabia molt bé com les gastaven les formigues de la iaia.

—El Jan té raó, les *Camponotus* mengen altres insectes —va explicar—. Les *Messor barbarus*, en canvi, són granívores, mengen llavors.

Només arribar a casa l'àvia, tots quatre van córrer cap a l'estudi on hi havia el formiguer. Ella, va agafar-lo i el va deixar, amb molta cura, sobre la taula.

—Aquest és nou —els va explicar—, és més gros que l'altre, ho veieu? Hi havia tantes formigues que ja no hi cabien.

El formiguer de la iaia era artificial, l'havia comprat per Internet. Era quadrat, de plàstic (de metacrilat, que deia la iaia), de color blanc per sota i transparent per sobre i, entremig, es podien veure tot de forats ovalats connectats entre si per passadissos estrets, com un laberint. En una cantonada, hi havia una mena d'esponja verda que la iaia mullava de tant en tant a través d'un foradet. Ho feia per imitar els formiguers de sota terra, que són humits. En un costat, hi havia una mena de capseta transparent que es podia treure i posar, era l'entrada i la sortida del formiguer, i on la iaia hi deixava les mosques i els insectes que caçava i que guardava en aquells potets. També hi havia un tubet amb aigua, tapat amb un cotó fluix perquè poguessin beure quan tinguessin set.

—Aquesta és la reina, oi iaia? —va observar la Mia, assenyalant la formiga més grossa de totes.

—Sí! —va respondre l'àvia—. S'ha instal·lat a la cambra que queda més lluny de la sortida! Aquí està més segura per pondre els ous. Heu vist quants n'ha fet?

—En aquesta altra hi guarden el menjar, oi, iaia? —va assenyalar l'Oriol.

—I en aquella, hi tiren la brossa! —va fer el Dídac.

—Molt bé! —els va felicitar la iaia—. Les formigues són molt netes i endreçades, cada cosa té el seu lloc! És molt important per la seva supervivència. Bé, com a casa, oi? Si tot està net i ordenat, la vida és molt més fàcil.

Els néts es van mirar i es van posar a riure.

—Com te n'aprofites, iaia! —va fer el Dídac, que era el més gran—. Ara ens diràs que hem de ser nets i ordenats com les formigues, oi?

—Doncs, n'hauríem d'aprendre moltes coses, de les formigues, Dídac! —va dir la iaia, una mica seriosa.

—Cada formiga fa una feina diferent, oi que sí, iaia? —va afegir la Mia—. Estan superben organitzades!

—I tant! Mireu, aquestes petitones d'aquí són les que cuiden a la reina i tenen cura de les larves. Fins i tot, ajuden a néixer a les formiguetes petitones dels seus capolls. Un dia ho vaig veure, va ser tan emocionant! Ho tinc gravat en vídeo!

—Les més grosses són els soldats —va continuar el Dídac— que protegeixen el formiguer.

—I fan unes queixalades! —va riure l'àvia—. Un dia se'm va ocórrer provar què passava si em deixava mossegar, el dit em va fer mal tota la setmana!

—Fas cada cosa, iaia! —van riure tots.

—També hi ha les exploradores, que surten del niu per anar a buscar menjar —va afegir l'Oriol—, i quan el troben, tornen pel camí més curt i avisen les obreres, que van a buscar-lo en fila índia.

—I com s'ho fan per dir-los on és el menjar? —va preguntar encuriolit, el Jan.

—Ah, doncs fan servir les antenes! —va respondre l'àvia.

—Són una passada, les formigues, iaia! —va exclamar l'Oriol.

—Jo penso el mateix! —va respondre, entusiasmada—. En el món de les formigues —va continuar—, l'egoisme no existeix. Tot el que fan és per la seva colònia, s'ajuden i es cuiden les unes a les altres. El menjar que troben és per compartir, no fan diferències.

—Però entre elles, sí que són diferents... —va comentar l'Oriol.

—És clar, perquè fan feines diferents —va fer l'àvia— Això és clau per treballar en equip! Sí deixéssim de competir tant entre nosaltres per veure qui en sap més, qui arriba primer o qui guanya més diners i ens dediquéssim a cooperar, sumant esforços i posant allò que sabem al servei dels altres, el nostre món aniria molt millor! Les formigues són tot un exemple de convivència!

—Veus, iaia? Ja hi tornes! —va riure el Dídac.

Van estar parlant una bona estona de les formigues i, com sempre, la iaia va acabar explicant una pila d'anècdotes, com la d'aquell dia que es va deixar el formiguer obert i se les va trobar passejant-se per tot arreu. Les va haver de capturar una per una per tornar-les al formiguer, o de quan unes *Pheidole pallidula*, minúscules, que vivien darrera les rajoles de la cuina, el van envair i van matar una pila de *Camponotus* i va haver de rescatar-les! Era fascinant tot el què sabia, no coneixien ningú més que tingués una iaia com la seva, era única!

—I què en farem de la reina de *Messor barbarus*? —va preguntar la Mia, abans de marxar.

—De moment, la posarem en un tubet d'aquests que tinc per aquí — va dir—, li donarem una goteta d'aiguamel perquè es recuperi una mica i la deixarem que hiverni tranquil·la. Quan arribi la primavera farà els seus primers ous.

—I què menjarà, mentrestant? —va preguntar el Jan.

—Ui, allà on hi tenia les ales, hi té reserves per viure gairebé un any sense menjar — va explicar—. Només caldrà que humitegem aquest cotó fluix, per quan tingui set i prou. Quan neixin les primeres formigues, hi posarem alguns grans de blat. No caldrà que us passeu el dia caçant mosques i mosquits, com jo. Les *Messor barbarus* són més fàcils de cuidar.

—Aquest tubet, és molt petit! —va observar l'Oriol—. No hi cabran totes!

—Al principi, sí, però quan no hi càpiguen, deixarem que es traslladin a l'antic formiguer de les *Camponotus*, i aquest serà el vostre formiguer!

5. En Max sobre rodes

Quedaven 3 minuts perquè l'àrbitre xiulés el final del partit i els dos equips estaven empatats. En Max va botar la pilota, va fer dues remades i la va passar a l'Aina, que la va baixar fins l'ampolla, a tota velocitat. Allà l'esperava en Guim, que s'havia avançat com una fletxa. La pilota passava de mà en mà i el públic cridava com mai, el joc estava en un d'aquells moments tan emocionants.

—Aquí, Aran! —va cridar en Max amb les mans enlaire—. Passa-me-la!

I així ho va fer. En Max va rebre la pilota, va fer un gir espectacular amb la cadira i, després de pivotar la va llençar sense pensar-s'ho dues vegades. Llavors, va ser com si tot passés a càmera lenta, tothom seguia el recorregut de la pilota amb la mirada, que va rebotar al taulell i va entrar neta a la cistella. L'eufòria era total, estaven a punt de guanyar!

—Defenseu, defenseu! —els va cridar la Cecília, la seva entrenadora, des de la banda—. No badeu ara, que la pilota encara és viva!

—Vinga, vinga! —va fer en Max—. Les celebracions, al final del partit!

Tot l'equip va contenir l'alegria i es va dedicar a marcar, de ben a prop, l'equip contrincant. La banqueta en ple, era dempeus, fent saltirons i movent les mans, defensant com si també fossin dins del terreny de joc.

—No els deixeu passar! —els deia la Cecília, corrent d'aquí cap allà—. Aguanteu!

Quin final de partit més trepidant, de sobte, es va sentir el clàxon que indicava el final del partit i l'eufòria es va apoderar de tot l'equip. El marcador havia estat molt igualat tota l'estona, hauria pogut guanyar qualsevol dels dos equips però, finalment, van ser ells, ho havien aconseguit! Aquella era la seva primera victòria des que en Max havia tornat.

En Max era un apassionat del bàsquet, des de ben petit, que jugava amb l'equip de l'escola, somniava que de gran es convertiria en jugador professional i que, algun dia, aniria als jocs olímpics amb la selecció.

Dos anys enrere, va tenir un accident que li va afectar les cames i des d'aleshores no podia caminar. El primer que li va passar pel cap va ser que no podria jugar mai més a bàsquet i això el va desanimar moltíssim. La tristesa li va durar una bona temporada, fins que un dia, algú li va parlar del bàsquet en cadira de rodes. Aquell mateix estiu es va apuntar a un campus i va descobrir que era un esport espectacular. Les normes, eren les mateixes que en el bàsquet convencional i la pista i les cistelles, també, a més, era un esport paralímpic, així que si entrenava fort potser podria participar en unes olimpíades i tot. Estava supercontent! En començar el curs, va demanar a l'escola si podia entrenar amb al seu equip de sempre ja que no en van trobar cap de la seva categoria que jugués sobre rodes a la ciutat on vivien.

A la Cecília li va encantar la idea, es va informar bé i va adaptar els entrenaments perquè en Max els pogués aprofitar al cent per cent. De tant en tant, la Federació els deixava unes quantes cadires reglamentàries com la que feia servir en Max per jugar i, llavors, tot l'equip entrenava sobre rodes. Així, enfortien els braços i veien el joc des d'una altra perspectiva, era divertit i molt interessant.

En Max sempre anava molt en compte de no donar cap cop a ningú i van afegir algunes proteccions a la seva cadira, el bàsquet és un esport de contacte, sobretot quan es juga en cadira de rodes. Al principi els va costar una mica però, de seguida, tothom s'hi va adaptar. S'ho passaven molt bé entrenant, en Max era molt bon encistellador i tenia una gran visió tàctica. Ell mateix s'anunciava com en «Max sobre rodes» i tenia a tothom fascinat amb les acrobàcies que era capaç de fer amb aquella cadira. Tot l'equip hi sortia guanyant. Ja només faltava una cosa... que el deixessin competir als Jocs Esportius Escolars.

La Cecília i alguns pares de l'equip es van reunir amb el Consell Esportiu i amb els entrenadors i les entrenadores de les altres escoles i els van convèncer que la disCAPACITAT d'en Max i la seva cadira no

serien cap problema per a la competició, sinó que la farien més interessant i educativa. De seguida es van posar d'acord i van trobar la manera de fer-ho possible.

Aquell era el primer partit que guanyaven plegats i estaven tan contents com si acabessin de jugar la final de la Lliga escolar. Ballaven, saltaven i s'abraçaven els uns als altres. Abans de marxar, els dos equips es van saludar amb encaixades de mans i copets a l'espatlla, aquell era un ritual que repetien a cada partit, guanyés qui guanyés, l'esportivitat i el respecte eren dues coses que es prenien molt seriosament.

De tornada cap a casa, a la furgoneta d'en Max també hi anaven la Tanit, l'Aran i el Guim. Tots quatre parlaven del partit en recordaven les anècdotes molt contents.

—Saps què, Max? —va fer la Tanit—. A vegades ni me'n recordo de la cadira, m'hi he acostumat i et veig igual que els altres.

—És que, és igual que els altres —va apuntar en Guim.

—Doncs jo penso que no —els va contradir ell—, tots som diferents, i sort n'hi ha d'això! El que passa és que la majoria de les coses estan pensades com si tothom fos exactament igual i, és clar, llavors, algunes diferències, com anar en cadira de rodes, es transformen en un problema.

—Jo, el que volia dir —va aclarir la Tanit— és que, encara que juguis assegut a la cadira, ets un més de l'equip, com qualsevol de nosaltres.

—Això! —va dir en Guim—. Sort en tenim de la teva punteria, avui ens ha fet guanyar el partit!

—És que s'hauria de valorar les persones pel que poden arribar a fer i no pel que no poden —va afegir l'Aran—. Per sort, nosaltres això, ja ho hem après!

6. Com un cel estrellat

—L'heu vist? —va exclamar l'Ona—. Allà n'ha caigut una!
—Doncs jo no veig res! —es va queixar la seva germana—. Això és un rotllo!
—Deus estar enlluernada de tant jugar amb la llanterna! —li va dir son pare.
—Paciència... —va afegir la mare—. Quan els ulls se t'acostumin a la foscor, les veuràs totes.

Feia dies que preparaven aquella sortida per veure la pluja d'estels, que segons les notícies, seria la més espectacular dels últims 100 anys. A la tarda, van preparar els entrepans del sopar i van comprovar que les llanternes tinguessin les piles carregades. Els pares coneixien un lloc que era fantàstic per veure el cel estrellat. Era dalt d'un turó, apartat de la ciutat, sense arbres ni llums que els poguessin molestar, això sí, per arribar-hi calia fer una excursió. L'Ona i la Marina estaven il·lusionades, portaven dies fullejant el llibre d'astronomia que els havia deixat l'avi i que parlava sobre galàxies, estrelles, planetes... Les dues germanes van mirar, meravellades, les fotografies que hi havia de la Lluna, del planeta Terra, del Sol i les tempestes solars... També hi van trobar unes plantilles transparents, amb totes les constel·lacions dibuixades i les van posar a la motxilla per fer-les servir aquella nit.

—Ooooh! —va fer la Marina, al cap d'una estona—. Ara sí que les veig, n'hi ha una pila!
—Allà! —va cridar la mare—. L'heu vist, aquesta?
—Jo sí que l'he vist! Ha caigut cap aquell costat, oi? —va fer la Marina, assenyalant enlaire—. Quina emoció!
—Això que cau —els va dir l'Ona— no són estrelles, són meteoroides de la cua d'un cometa!
—Ah, com aquell on viu el Petit Príncep? —va preguntar la Marina.
—Noooooo... —va sospirar la seva germana—. El Petit Príncep viu en un asteroide, els meteoroides són una altra cosa! És que no saps res, eh?
—No li parlis així a la teva germana, Ona! —va saltar la mare—. És més petita que tu i encara no les sap aquestes coses.
—D'acoooooord... —va rondinar l'Ona—. Em sap greeeeeu, Marina.
—A veure, explica'ns això d'aquest cometa que jo ja no me'n recordo! —li va demanar, la mare.

L'Ona els va explicar d'on queia aquella pluja d'estels, i és que cada any, entre els mesos de juliol i agost, la Terra es troba amb la pols còsmica que deixa el cometa Swift-Tuttle, al seu pas. Quan les partícules interestel·lars de la seva cua entren en contacte amb l'atmosfera de la Terra, s'encenen i es transformen en meteors o estrelles fugaces. Tots tres, se l'escoltaven fascinats.

Quan ja portaven una estona veient caure alguns estels, la Marina va treure les plantilles de l'avi i van començar a buscar les constel·lacions que hi sortien. Van trobar l'Óssa Major, Perseu, Cassiopea... i també, l'estrella polar. El pare els va explicar que era com una brúixola, sempre assenyalava el nord i que, en altres temps, la gent s'orientava a partir del moviment del Sol i de la posició de les estrelles.

Hipnotitzats per la immensitat d'aquell cel estrellat, es van quedar una bona estona en silenci, acompanyats del cant llunyà de les granotes, dels grills i d'algun mussol.

—Un dia, quan anava a la classe dels Esquimals —va dir, de cop i volta l'Ona—, el Ricard ens va explicar el conte d'una poma que volia ser una estrella, fins que un dia una nena la va partir pel mig i va descobrir que, en el seu cor, sempre n'havia tingut una.

—Me'n recordo, d'aquesta història —va somriure el pare—, des d'aleshores, a casa partim totes les pomes al través.

—Sí, a nosaltres també ens l'ha explicat, —va fer la Marina, que aquell curs havia tingut el Ricard de tutor—, i després vam escriure tot allò que ens feia brillar en una poma de cartolina i les vam penjar en una pomera que vam fer entre tota la classe.

—Caram, quines coses més «xules» que feu a l'escola —va dir la mare—. Tant de bo me n'haguessin parlat a mi, quan era petita, d'aquesta estrella.

Es va fer un silenci d'aquells pensatius que va durar una bona estona i, aleshores, la Marina va dir:

—Si brilléssim de veritat, el món seria com un cel estrellat!

—Doncs sí, i llavors veuríem que els altres brillen igual que nosaltres —va afegir l'Ona.

—Bé, igual, igual... —va seguir la Marina—. Al cel hi ha algunes estrelles que brillen més que les altres.

—I nosaltres també! —va respondre l'Ona—. Hi ha dies que brillen més que d'altres!

—Doncs jo, quan estic trista dec brillar com aquell puntet d'allà, que gairebé ni es veu —va assenyalar la mare—. En canvi, quan estic amb vosaltres, brillo com l'estrella polar!

—Quan t'enfades, no, eh mare? —va deixar anar l'Ona.

—És veritat, quan m'enfado no brillo gaire —va riure la mare—, és que en feu cada una!

—Ara que hi penso —va bromejar el pare—, si el món és com un cel estrellat, la nostra família deu ser com una constel·lació d'aquestes, oi?

Tots quatre van estar parlant de com els feien brillar algunes emocions com l'alegria, l'enuig, la por, l'amor o la tristesa, i de com n'era d'important sentir-se bé per estar bé amb els altres.

—El cel és més bonic quan totes les estrelles brillen a la vegada —va dir l'Ona.

—Per això, el Ricard sempre ens diu que és tan important que ens cuidem els uns als altres —va explicar la Marina—, perquè tothom pugui brillar.

—A vegades ens costa de veure, la llum dels altres... —va sospirar la mare—. Sobretot si els tenim enveja o hi estem enfadats.

—Potser només es tracta d'acostumar-hi els ulls —va continuar el pare—, com tu al principi, recordes Marina?

—O potser, com deia el Petit Príncep, l'essencial és invisible als ulls... —va dir la Marina.

—I només s'hi veu bé amb el cor! —van fer totes dues, alhora.